रानन्तरं संमार्जनाय प्रेषिते अग्निसंमार्गार्थं प्रैषे दत्तेऽसंमृष्टे अग्निसंमार्गे अकृते प्रतिप्रस्थाता गार्हपत्यसमीपे गत्वा करम्भपात्रहोमार्थं[1] पत्नीमानेष्यन्नाह · केन पुंसा सह त्वं चरसि किमनेनैव भर्त्रा आहोस्विदन्येनापीत्यर्थ इति हरिस्वामिनः । केन जारेण सह त्वं चरसीति मानवे ।

सꣳस्तुतानाचष्टे[2] ॥७॥ संस्तुताः[3] भर्तृव्यतिरेकेण ये संगताः परिज्ञाताः[4] जारा इत्यर्थः · पत्नी एतावन्तो मे जारा इति नामग्राहं वा कथयतीत्यर्थः · अमुना अमुना सह चरामीति नो चेन्नान्येनेति पितृभूतिः ।

तृणानि वोद्गृह्णाति यथासꣳस्तुतम् ॥८॥ यदि लज्जादिवशाद्वा संस्तुतान्जारान्न कथयति तदा प्रतिसंस्तुतं प्रतिजारं तृणानि उद्गृह्णाति भूमिस्थाद्दर्भपूलान्निष्काश्योर्ध्वानि गृह्णाति · प्रतिसंस्तुतमेकैकतृणोद्ग्रहणम् ।

अनाख्यातमहितं ज्ञातिभ्य इति श्रुतेः (२. ५. २. २०) ॥९॥ तथा च मानवे प्रतिप्रस्थाता गार्हपत्यान्ते पृच्छति पत्नि कति ते कान्ता यदि मिथ्या वक्ष्यसि प्रियतमस्ते सꣳस्थास्यतीति यं निर्दिशेत्तं वरुणो गृह्णाविति ब्रूयादिति · काठके च प्रतिप्रस्थाता पत्नीमाह कति ते कान्ता इति सत्यं वदेन्निर्दिष्टांस्तान्वरुणो गृह्णाविति [ब्रूयादिति] · तैत्तिरीयकेऽपि पृच्छति कति ते जारा इति यानाचष्टे तान्वरुणो गृह्णाविति निर्दिशति यज्जारꣳ सन्तं न प्रब्रूयात्प्रियं[5] ज्ञातिꣳ सꣳरुन्ध्यादसौ मे जार इति निर्दिश्यैवैनं वरुणपाशेन ग्राहयतीति विज्ञायतऽइति ।

आख्याते प्रघासिन इत्येनां (३. ४४) वाचयति नयन् ॥१०॥ आख्याते पत्न्या असौ मे जार इति प्रतिवचने दत्ते तृणोद्ग्रहणे वा कृते नो चेत् भर्तृव्यतिरेकेण न केनापि केवलेन स्वभर्त्रेत्याख्याते[6] । अस्याश्च [ऋचः] पुरोऽनुवाक्यास्थानीयत्वम् यथा पुरोऽनुवाक्येत्यादिना श्रुतत्वात् (२. ५. २. २१) · ततश्च करम्भपात्रहोमे मरुतां देवतात्वम् तेनेदं मरुद्भ्य इति त्यागः ।

करम्भपात्राणि जुहोति शूर्पेण मूर्धनि कृत्वा दक्षिणेऽग्नौ प्रत्यङ्मुखी जाया-

---

१) °पात्रकोसार्थं २. २) Thus १. M. Ss. Sâyaṇa at २. ५. २. २०. सꣳस्तुतान् २. ३) ? संस्तुता २. ४) ? परितेताः २. परिज्ञाताः Sâyaṇa l. c. ५) Thus Sâyaṇa l. c. न ब्रू° २. ६) ? न केनापीकेन स्वभर्त्रेत्या° २.